

«آلبر كامو» نون «اۈزگه» رومانين چئورى سینه گۆز اوجو الشدىرى

چئورن: محمد رحمانى فر

شهرام گلکار

«اۈزگه» رومانين چئورى سینه باخيشيمى، الشدىرىمى اۋترگى ده اولسا بورادا يازماغا چاليشديم. اۈنجه بينديكلريمى، داها سونرا دا يانليش بيلديكلريمى يازديم. يئرینده ايشلەنن دیرلی 'تکسۆزجوک' لرین ياخشى آنلاشيلسين دئيه آلتينى جيزديم (نه يسه كى، يازيمى فايدا چئويرنده، جيزيقلا اۈزلويوندن پوزولدولار نه يازيق)، آنجاق دیرلی 'جومله لرین' گۆز لیلینى پوزماماق اوچون آلتينى جيزمادیم. دوشونجه لریمى بونلارین [ ] ایچینده بیلدیرمه یه چالیشمیشام.

بينديک لریم: ﴿﴾

-ياغلانساولاشيب

-كۆشش

-كیرلی بیر سارقى بئزى اۈنجه اینه ساریدی. ﴿﴾

-ورد؟ اوردلاری ﴿﴾

-آنجاق مکتوبو يازديم. بیرآز باشدان سالما يازديم.

-ایلغین: [گز، گز آغاجی] ﴿﴾

-چيخینتی: [بورون، دماغه] ﴿﴾

-كولوق: [كلبه]

-ساوچى: ﴿﴾

آتورکيه تورکجهسى دىلى ایله تانیدیغیمیز تورکيه اۆلكه سینین یازیلاریندا هم تلویزیونلاریندا سورتلی اولاراق 'ساوچى' اوخویوب ائشیتدیکلری اوچون، یانلیش اولاراق بو تایددا دا چوخونلوقلا بو سۆزجوو 'ساوچى' بیلهرک سسلندیریب، یازیرلار. لاپ، هر کسه 'شعر درسى کئچن' تبریز شاعیرلریندن بیرى، دۆشونو گره رک 'ساوچى' ادلی شعرینی باغیرا-باغیرا اوخودوغو، چوخ ایلگینچ یاخین کئچمیش آنی لاردان ایدی. بو روماندا تورکجه میزین گراماتیکاسینا اویاراق، دوغرو اولاراق 'چی' اکى کۆکه اکلەنیب دیر. [

-گرکسینیم لریم ﴿﴾

-قایغیلاریمى-دویغولاریمى ﴿﴾

-اۈنجه دن آچیقلا دیغیم بیر حئکایه نی یئنی دن آچیقلاماق منى سینسیتیمیشدی. سانیرام بوتون عۆمرومده هئچ او قدر

دانیشمامیشدیم. ﴿﴾

-سۆزلىرىنى ھىچ دىنلەمەدەيىم بىر كىمسەنىڭ يىنىدىن ياخامى قورتارماق اىستەدەيىم زامانلار كىمى باشىمى آشاغى سالدېم. سانكى، سۆزلىرىنە قانىلىرام كىمى گۆرۈندۈ. ❖

-سونوندا قونوشمالاريمىز؟ داھا اىچدن لىشدى.

دوستاغا سالىندىغىم گۈندىن نىچە گۈن سونرا، ياشامىمىن بو بۆلۈمۈندىن ھىچ بىر زامان دانىشماق اىستەمەيەجەيىمى دوشۈندۈم. انىچاق زامان سوردۈكچە، بىلە بىزگىن لىك اۋنم سىز گلىدى، منە. ❖

-ھىصىرىن بىر اوجونو بورمەلەيەرك، ياستىق دوزەلە بىلىردى. ❖

-سالون بويدان بويا، اىكى بۆيۈك بارماقلىقلا اوچە بۆلۈنۈشۈدۈ. اىكى بارماقلىق آراسىندا، گۆرۈشە گلنلرلە توتوقلۇلارى بىر بىرىدىن آيىران سىككىز-اون مئترلىك آراقلىق وارىدى. ❖

-دېشارىداكى ايشىق، سانكى پنجرەنىڭ آراسىندا آشىب-داشاراق بوتون پنجرەيە باخان اوزلرە ساپ-سارى بىر اۋرتوك ساچىردى. ❖

-بىر گۈن سامان دۈشەيىمى آلت-اوست ائدرىك اونون آلت قاتىنا ياپىشمىش بىر گۈندەلىك درگى پارچاسى تاپدېم. درگى نىن كاغىزى زامان سورەسىندە ساپ-سارى سارالمىش، بىر آز دا سايداملاشمىشدى. ❖

[سايداملاشمىشدى: آيدىن گۆرۈكۈردۈ، شفاف اولموشدۇ]

-بىمك قابىمى آيرى-آيرى بوجاقلارا دۇندردېم. ❖

-آخشام گۈرۈلتۈلدى ❖

-يارغىلانماغىمىن باشلاندىغى گۈن ❖

-يارغىچى: [قازى] ❖

-بوتون بونلار منە محلە ايلنجەلرىنى انىمساتدى: اورادا، كونسىرتدىن سونرا، دانس ائتمك اوچون سالون بىلە گۈرۈلتۈ ايلە بوشالدىرىلاردى. ❖

[بورادا جوملەنىڭ يۈكلەمىنى چوخ آز ايشلەنن دىرلى سىمانتىكلە دۇنما باجاريغىنى سرگى لەيىر چىۋىرى چى؛ بىر دە يازارىن دىمك اىستەدەيىمىنى اوستا باجاريغى ايلە ايشلەيىر. بىلە جوملە قورۇلۇشلارنى لاپ توركىيە توركجەسىندە يازىلان

كىتابلاردان ھازىر جا آلىب اويقولاي بىلمك دە، باشلى-باشىنا چوخ دىرلى دى منجە] ❖

-آز سونرا، بالاجا بىر زىنگىن سسى اوتاغا جالاندى.

[جالاندى يا باخدىقدان سونرا) نىچە دە دىرلى جوملەدىر. 'چوخ سسىلىك' دوشونجەسى نىن دوغرو اويقولاندىغى اۋرىنك جوملەلردىن ان اىي بىرىسى دىر. من ايلك اوخومامدا 'زىنگىن'ى 'وارلى' دىئە آلىقلا دىم بىنىمىدە، ھالبوكى سىرادان بىرىنە

بو جوملەنى اوخوتسان، دوشونمەدىن 'زىنگىن'ى بىلدىيىمىز 'زىنگ' اولاراق آلىقلا. بلكە دە 'زىنگ'ىن نە اولدوغو داھا آيدىن آنلاشىپ دىئە 'جالاندى' يۈكلەمى بورادا اۋزل و قورتارىجى اولاراق قوللانلىپ. چون كو 'وارلى'نى اوتاغا جالاماق چىتىن ھم

دە يانلىش اولاردى.]

-سانىق: [مظنون] ❖

-ژۈرى قۇرۇلو: [منصفلر ھىأتى] ❖

-سالونداكى لارا بىر گۆز سالدېم. ❖

-مراق اوجاغى اولماق منىم اوچون چوخ يئنى بير سىناق ايدى. گوندهلىك ياشامىمدا ھىچ كىمسە منىملە چوخ ايلگىلىنمزدى. ❖

-ژورى اويەلرين ❖

-ماسانين يانى باشيندا دوران بير سورو اينسانى گۇستره.ك. ❖

-وورغولادىغى درگى چى اونو گۇرچك، بيزە سارى گليب، چوخ ايسى قانلى ليقلا، اونولا گۇرودو.

-ائله او آن دا، بوتون چئورەيە گۇز گزديرديم؛ ھامى، سانكى اۇز ايسته دىيىي ادام لارين بير يئره توپلاندىقلارى بير

كولوبدا يىمىش كىمى، يارانمىش دورومدان سئوينجك اولراق، گۇرودو دانىشىردى. ❖

-سونرا، آيرىلدىغى توپلولوغون ايجينده، شيشمان، پورسوغا اوخشار، گيرده-گومبول، آلچاق بوى بير ادامى منە

گۇستردى. ❖

-قىرمىزى چوخالى، بورن اوستو گۇزلوكلو، جورە بير ادام اتكلرينى توپلاپاراق اوتوردو. ❖

[بورن اوستو: بورن اوستو] سئودىم بو بيتيشيى]

-محكمە قورولونون ❖

-يئىين-يئىين محكمە نين تركيندن نئچە آددىم يوخارلىقدا اولان بۇيوك ماسايا سارى يئرىدېلر. ❖

-اوجا آرخالىقلى...

-درگى چى لر دولما قلملرينى اللرينە آلمىشديلر. ھامىسى مايماق، بير آز دا گولونچ گۇرونوردولر. ❖

[دولما قلم: خودنويس]

-گۇزلرينى منە تىكمىشىدى. ❖

-قىلىق سىز اوزونده ❖

[قىلىق: خاصيت، ياخشى داورانىش، ابي دولانىشىق]

[قرعە: پوشك]

-رسمى يارغىلامانين باشلانماقدا اولدوغونو سۇيلەيەرك، دىنلەيىجى لره «سس سىزلىيى قوروماق گركدىيىنى سىزلره

آنىمساتماغى گرك سىز گۇرورم» دئدى. ❖

-بو سۇزلردن سونرا مندن آجىقلانما دالغاسىنين محكمە دە يايىلماسىنى دويدوم. ❖

-قايى چى بو سۇزو ائشىدركن چاشقىنجاسىنا، بير آز دا سايقى ايله، منە باخىب بير آز مينا-مين ائتديكدن سونرا، «سوتلو

قهوەنى دە من اونا توتدوم» دئدى. ❖

-ياخالىق تاخماغى باشارا بىلمەمىشىدى. آخى، كۇينەيىنين ياخاسىنى سادەجە بير پاخىر دويمة ايله باغلامىشىدى. ❖

-منە گۇرە نئجە دوشوندويونو اوندان سوروشدوق دا ايسە، ❖

-دۇشلىرىنين يومشاق قالىقلىغىنى؟ دويوب، منى هر زامان ماراقلاندىران آلت دوداغىنين بالاچا قابارلىقلىغىنى سئچە بىلدىم.

چوخ سىنيرلى گۇرونوردو. ❖

[قالىقلىق: برآمدگى، برجستە، قابارتى]

-سونرا آلايلى-آلايلى ❖

[آلايلى-آلايلى: آشاغى لايىجى بير لحن ايله. آلاى: آشاغىلاماق]

-سئودىيىم بىر شەھرىن اۋزومو موتلو دويدوغوم بللى بىر ساعاتىندا، بوتون بو آليشميش اولدوغوم گۇرونتولرى قاباقتى لار كىمى، بىر-بىر سئچدىم. ❖

-ياخشى باشا دوشە بىلمىشىدىم، ساوچى فېكرىچە من بو جىنايتى قاباقتان تاسارلامىشىدىم. ان آرى بونو قانيتلاماغا چاليشىردى. اۋزو دە بونو وورغولاپىردى. ❖

-بوتون دئدىكلرى بئىنە باتان سۇزلر ايدى. ❖

-قومسالدا رىمونون دوشمن لرىنى قىشقىرتىمىشىدىم. ❖

[قىشقىرتماق: حرىصلنمە يە چاغرىشىدىرماق]

-ياخشى اۋزل لىك ساييلان اردم لرىن،

-بو چىركىن ايشىنە گۇرە، دىل-اوجو دا اولورسا اوزولدويونو دىلە گتىردى مى؟ ❖

-الدە ائتمەسىنە اولاناق اولمايان زادلار اوچون(روحدان صۇحبت گئدىر)، نەدن الدە ائتمەدى دئىە، اونو دانلايا بىلمەزىك. ❖

-الدە ائتمەسىنە اولاناق اولمايان زادلار اوچون، نەدن الدە ائتمەدى دئىە، اونو دانلايا بىلمەزىك. ❖

-هئىچ زامان بو اوزوجو گۇرەويمىن آغىرليغىنى بو گونكو كىمى يونگول گۇرمەمىشىدىم. ❖

-اۋزل لىكلە، بو ادامدا گۇروندويو كىمى، اولوملو دويغولارىن بوشلوعو توپلومو اوچوروما سوروكلە يە بىلەجك قدر گوجلو قىباردىجى اولدوغو دورومدا. ❖

-باشقان، بىر نئچە اۋسكورتودن سونرا چوخ آلچاق بىر سسلە مندن آرتىراجاق بىر سۇزومون اولوب-اولمادىغىنى سوروشدو. ❖

[يازى چى يازىسى ﴿﴾؛ آلقىش توتوناجاق بىر 'سینتاكسیس'(دوزن)]

-...آنچاق يئنە دە بىر آرا قولاق قىبارتدىم. ❖

[قولاق قىبارتدىم: اينجه لىكلە قولاق آسدیم، قولاق شوشلەدیم]

-باشقا بىر وكىل، منى دە اۋز سۇزونه تانىق لىق ائتمك زوروندا قویاراق، «لاپ گۇزل»، ائله دئىيل مى؟ دئدى. يالاندان «هه» دئمك آنلامىندا باشىمى آشاغى سالدیم؛ سۇزلرىن گۇزل اولوب-اولماماسىنى سئچە بىلەجك قدر، يورغون ايدیم. ❖

[يازى چى يازىسى ﴿﴾؛ آلقىش توتوناجاق بىر 'سینتاكسیس'(دوزن)]

-يئىين-يئىين ❖

-چوخ انگى بوشلوق ائتدى ❖

-يوخسا چكىشمەلرىن سونو اولمازدى

-فرانسىز اولوسو(مىللتى) آدىنا

[سۇزجوك لر «سئچەنك» باخىمىندان دىرلى دىرلر]

[گۇسترمە يە چاليشدىغىم بوتون اۋرنكلردە الشدىرىجى اوچون چوخ اۋنملى اولان اويقولانىلان يازىلى دىل(بورادا توركجه) اولدوقجا خوشا گليردى. محمد_رحمانى فرى بونا گۇرە اىچدن آلقىشلايىب، قوتلايىرام.]

-يول-يۇندم ❖

-اعدام اۋىكولرىنى ❖

-آنچاق، ائله سۇزلر بئىينە باتان دئىيل لر. ❖

—سونوج

—دئوريم

—توتالغا

[توتالغا: صورتجلسه]

—انتتيقه

—آدام، بيلمەدىيى زادلار اوزەرىندە انتتيقه دوشونجەلر يارادار.

ابو، 'زادلار' يا 'زاد' سۆز جوويو يا اكي بو چئويرى دە حاق ائدەرك چوخ ايشلەنىب دير. توركيە تور كجەسىندە داها چوخ 'شئى' ايشلەنىر 'زاد' ين يئرینە. اصلیندە دئمک ایستەدیییم اودور کی، بو، دیرلی چئویرچی آرخاداشیمیز ایندیە قدر یازیلاردان اوخودوقلارینا دایاناراق، گۆزە چوخ آز، یا دا هئچ دیمەین یئرل تئرمینلر می اولسون، بیتیشیک یا تک اولان دیرلری سۆز جوکلری اویقولاماق دان نه قورخوب، نه ده چکینیب؛ اؤز دانیشدیقلاری دیلی اؤزەنە-اؤزەنە یئری گلندە، قوش دیمدیییندە گتیردییی کیمی، جوملەلرە هۆرمەیی باشاریب.

—جیغیریندان جایدیرماغا

—گۆزلەنیلمەدن باشیما گلەلەرىنى هئچ خوشلامادیم.

—قوشقولو

ائله بيلمەیین کی، من چئویرچی نین اؤزل دیرینی اوستدە گتیردییم اویقولادیغی دیرلی سۆز جوکلر، جوملە قورولوشو یا دا دیرلی سینتاکسیسی ایله اؤلچورم. 'چئویری' ایله بیر دۆنە اوغراشان آدام، چوخ یاخشی بیلیر کی، چئویری دە ان چتین چئویریلەجک سۆزلر، گۆزە هئچ دیمەین یا دا آز دینلر، یا دا چوخ راحت گۆرونلردیرلر.

—اورە ییمین، سئوینج هابئله آجیقلا قاریشیق بوتون داشقین لیق لارینی اونا بوشالدیدیم.

—بو سورەلر

—تورکیە تور كجەسىندە ایشلک اولان 'بو سیرالار' یئرینە اویقولانا بیلەجک ان اولقون بیتیشیک سۆز جوک: سورەلر

—یاشادیغیندان بئله، آرخایین دئییلدی؛

—هئچ دئییل سە دە بو گئرچک منی بییەلندیی قدر، من دە اونو بییەلەنیردیم.

—سانکی بوتون زامانلار، ائله بو آنی گۆزلەمکدە ایمیشم، صاباحین یوخسا بیرسی گونون دان واختینی؛ حاقلی اولدوغومو

—آیدینلاشدیران چاغی.

[یازیچی یازیسی]

—سازاق

—سونولان

—بیچیمە

—باشقالاری نین اؤلومو، بیر آنانین سئوگیسی، اونون تانریسی هئچ اومورومدا دئییلدی، بئله.

ابو، 'اومورومدا' سۆز جوونو بیر تیک داها سئودیم؛ بیزدە، چوخونلوقدا قولاق دویوسویلا سۆز جوکلری تلتویزیوندان، ننتدن اؤیرندیکلری اوچون، اولور کی، سۆز جوکلری یاریم-یاماق دویوب، آلقیلا ییرلار. سونرا دا، دوزدور مو، دوز دئییل می، هئچ جور آراشدیرمالاری اولمور؛ اودور کی، یانلیش یاپیب سۆز جوکلری سینیق-تۆکۆک اویقولایا بیلیرلر. اؤرنەیین؛ 'اومورومدا'

سۆز جويونو هر كس ايلك دويودا 'اومرومدا' بيلمهسى بايا اولاسى ياخلاشيق دير. سۆز جويون كۆكو (اومور) دور؛ اك ده اونا گۆره آرتيريلمالى دير. طبعى، دوزونو آنلايب اويقولاماق دا بير او قدر ارم دير.]

- او گتجه يين يئنه راحتلاشديم. 🖤

[دانيشيغيميزدا چوخ ايشلتدييميز بو تپ بيتيشك سۆز جوكلرين (اؤرنه يين؛ گتجه يين) يئرى يازيلاريميزدا دئمك اولار يوخ حدده دير. بو چئويى نين اوغولو يانلاريندان بيرى ده، بونا بنزر بير سورو سۆز جوكلرين يا دا جومله لرين يئرينده ايشلنمه سى دير. ائله، ايندى ايشلتدييم 'سورو' سۆز جويو كيمي اؤرنه يين.]

- آجينا جاقلى 🖤

- اوووندورما 🖤

- سانكى، آجيق لار يمين او آغير باساباسيندا كۆتولوكلردن آريتلايب، اومودلاردان قورتولموشدوم. 🖤

- سيمگه لرله 🖤

- ايلك كز 🖤

- موتلو 🖤

- سيقار نئچه مئتير او يانليغا فيريلدادى

- ساريمتيراق داشلار آراسيندا...

[گول كيمي تور كجه سۆز جوكلر و جومله لر] 🖤

بينمه ديك لريم يا دا آز بينديك لريم: 🖤

- سيقار ينى سومورا- سومورا

[سوموره- سوموره]

- پالتارلارى [گتيمي] اوزه ريندن باش قالديرميش دؤشلىرى سئچيليردى

- ريمون ايكي كؤنللو [ايكلمده] قالدى

- قاباقچادان اونون يانيندا مندن سۆز آچميشدى

[داها اول يانيندا مندن دانيشديغى آرخاداشينا] يا (داها اؤنجه يانيندا مندن سۆز ائتديى اولان دوستونا) يا (داها اؤنجه

يانيندا مندن سۆز آچيبميش)]

- ايش ييبه ميز؟ بيزه ديشاريدان تلفون اولونماغى [ائديلمه سيني يا اولونماسيني] هئچ خوشلامازدى

- بوتون گونو اونو بوسورموشلار [پوسورموشلار]

- ايلين بير سوره سيني ده گزمك ده گنچير تمك [كنچيرمك] اولاناغيني ساغلايا جاقميش

- هن [هه]

- دوغال [ايلكل، طبعى، ياپاي ين، قايرمانين اكسى]

- سئوينجكدن گولدو (سئوينجكدن گولدو)

- گؤروشك اوچون اليمي اونا سارى اوزالدام [اوزادام]

هؤروتدن كنار، آنجاق هؤروته باغلى بير انى: 🖤

كۆچمىش دە بىر كرە ايش يولداشلار يىنىن بىرى دانىشيق سىراسىندا، منە دئدى كى، «'yün' دىدمك دە يامان چتىن ايش ايمىش،» دئدىم، «نەمنە، 'yün' مى، 'yün' نەدەر؟! 'yun' دئىيل او؟» دئدى، «بىزىم ئودە 'yün' دئىيرلر اونا! دئدىم، «سىزىن ئودە عايله جە اۋزل سۆزلو يونوز وارا؟! گولوب كئچدىك.

ايندى بو 'اىستىرم،' 'اوزالدير' يا 'گۆرمەمەيىر،' 'باخانمايىر،' 'دانىشمايىر،' 'ايلگى لندىرمەيىردى،' 'بىلمەيىرم،' 'سېلىنمەيىردىلر' كىمى يانلىش اويقولانمىش سۆزجوكلر دە، ائله منىم او ايش آرخاداشىم گىلىن 'ئو سۆزلوكلرى' سۆزجوكلرىنە بنزەيىر آشاغى-يوخارى.

گول كىمى 'اىستەيىرم،' 'اوزالدير،' 'گۆرمەيىمىر،' 'باخانمىر يا باخا بىلمىر،' 'دانىشمىر،' 'ايلگى لندىرمىردى،' 'بىلمەيىرم يا دا بىلمىرم،' 'سېلىنمىردىلر، يا دا سېلىنمىردىلر' وار اىكن، هم زور وئرىب، هم دە يانلىش يازماغىن هئچ جور آدام-عاغىللى يانى يوخدور، سانىرام.]

-بو سورغو منى چوخ چاشىرتدى [چاشدىردى]

-بئله بىر سۆزلرىن، محكمەدە ياخود ساوچىلىقدا دىله گتىرىلمەسەنە سۆز وئرمەلىسن!«

[بورادا ﴿بىر﴾ سۆزجوونو آرادان قالدىرىب، 'سۆزلرىن' دە 'ن'ىنى پوزمالىيىق؛ چونكو 'بىر' سۆزجووندىن سونرا گلن سۆزجوگ 'جمع اندىجى اك' گۆتورمەمەلى دىر؛ يا دا جوملەنى كۆكۆندىن دىيشىب، دوزگون بىچىمدە قورمالىيىق.]

-آرتىق دوزە بىلمەيىردىم. [بىلمىردىم]

-سونوندا قونوشمالارىمىز داها اىچدىن لشدى.

-قارشىما چىخان بوتون سوچلولا، بو «آجى سىمگەسى» نىن اۋنوندە، همىشه گۆز ياشى تۆكموشدولر» دئىه مىرىلدادى [مىزىلدادى].

[آذربايجان توركجەسىندە (مىرىلداماق) داها چوخ حئىوانىن سىنىرلى يومشاق سىلنمەسەنە ايشلەنەر، اينسانىن دئىينگىن يومشاق سىلنمەسەنە 'مىزىلداماق' يا دا ماھنى اوخويورسا 'زومزومە ائتمك' ايشلەنەر. ادىياتدا بولوندوغون توپلومون چۆل دە بايىردا ايشلك 'سۆزلويو' يازىچى اوچون هر شئىدن اۋتەدىر؛ يازىچى اونلارنى دىلىنىن يازارى دىر.

يازىچى اونلارنى دىلىنى باشقالارىندان بىرآز آشاغى بىرآز يوخارى داها ياخشى اويقولايلا بىلن بىرى دىر. توكنمىز دىلدىن بىرآز جىغى دىر. دىل لە قورتارىلان بىرى دىر. اونلارنى دىلى ايله...]

-اۋزگە رومانىنىن چئوورى سىندە 'يئرلرىنە' فىكرىمىجە داها اويغون توركجە سۆزجوگ اويقولانا بىلىنەجك يانلىش قوللانمىلى سۆزجوكلر توپلوسو: ﴿﴾

مىرىلداماق، كلانتىرى، سلول، پرستار، پروندە، كلبچە؟، منشى،

او هئچ سۆز دانىشمايىردى [دانىشمىردى]

-سن دئمە، بوتون بو ساعاتلاردا اۋز-اۋزوملە دانىشمىمىشدىم [دانىشمىشام]

-ئاشىتدىمىمە گۆرە، محكمە، اليندىن گلدىيى جە سىزىن پروندەنى تئز باغلاماغا چالىشاجاقدىر. آخى، سىزىن پروندەنىز دۇنەمىن ان اۋنملى سى دئىيل.

[گۆرورسونوز بىر سۆزجوگ ﴿﴾ (پروندە) گول دادان جوملەلرى نە گونە قويور. مايكوفسكى دئمىشكن: «جوملەدە يئرسىز بىر سۆزجوگ، بوتون بىر متنى سىرتىقلاشدىرا بىلىر.»]

-سالوندا، ايىنە سالماغا يئر يوخ ايدى.

['ايىنە آتماغا' دئىيل دىر او!]

-سانكى بىر تراموا سىندىلى اۋنۇندە يىدىم.

[منجە 'اوتوراجاق' داھا اويغون اولاي بىلردى بورادا.]

-قارا چرچيوھلى [قارا ساغاناقلى] يئكە گۈزلو گۈزلويو وارىدى.

[بعضى چرچيوھلرين ادى وارىدىر، ارتيق گۈزلوك چرچيوھسى نين ادينى بىر يازار بىلمە يەجك قدر سىرادان اولمامالى دىر،

سانىرام؛ سادە جە 'چرچيوھ' دئىيب كئچمە مەلى دىر]

-قرعە چكىلىشى

[قرعە: پوشك]

-آنجاق باشقان، چوخ ياخشى، گۈرر دا، چوخ ساغولون!

[توكجە دىل گراماتيكا سىنا گۈرە سىسلى اينجە حرف (ö) ﴿﴾ دن سونرا سىسلى قالين حرف «A» گلەمز. گۈرر دە،

بو كىمى يانلىشلار بو چئوېرى دە تئز-تئز راس گلينير، نە يازيق.]

-سالامانو، اونون ايتى ايله نئجە ياخشى داواراندىغىمى آچىقلادى يسا دا، ھابئله آناملايلىقى بىر سورغونو جاواب

وئردىقدا [وئردىكە]، آناما دئىەجك بىر سۇزومون قالمادىغىنا گۈرە اونو قوجالار ساراينا گۈندردىيىمى سۇيلەدىيسە دە، يئنه

ھئچ كىمسە اونون سۇزلىرىنى سايمادى.

[بورادا دا سىسلى حرفلردە اويقولاما يانلىشى وار]

-[كىتابىن ۱۳۷نجى صحيفە سىندە، 'سانىق' سۇزجويونو، 'متھم' يا ھمن 'سوچلو' دئىە رنفرئنس [بىلگى] دە آنلاملاندىرىب؛

حالبو كى، سانىق 'متھم' دئىيل، سانىق 'ظنلى' يا ھمن 'شوبھەلى' دئمك دىر. سوچو قانىتلانمايىب، يارقىلانان بىرىسى دىر.]

[بىر دە، 'سانىق' سۇزجويو، كىتابىن بو صحيفە سىندە قدر بلکہ اوتوز يا قىرخ كرە ايشلەنلىب دىر. بو صحيفە دە رنفرئنس

وئرمەنن نە آنلامى وار، آنلامادىم. رنفرئنسى، سۇزجويون ايلك دويولوش يا يازىلىشىندا بىر كرە وئرىب، كئچرلر؛ قورتارىب

گندر.]

-توپلومو اوچوروما سوروكلە يە بىلەجك قدر...

[سوروكلە يە: سوروتلە يە

اۋنچە دئدىيىم كىمى، ھر كس تور كىە تور كجە سىندە 'سوركلەمك' دويوغوندان، دىلیمىزدە اولان اصیل سىلندىر يلمە سىنى

دويمايىب اوخوما دىقلار بىندان يانلىشجا اويقولايىرلار. دوزو ﴿﴾ 'سوروتلەمك' دىر.]

-تعصب سىز: [باغنازلىق اولمادان]

-اوزون سوره سانىرام اوچ رُبع جا گۈزلەدىك.

[اوچ رُبع: قىرخبئش دىغا، يا بىر ساعاتدان چئىرك اكسىك]

[كۆكو يابانچى دىلدىن اولان بو تىپ سۇزجوكلر ھۇروت دە ياماق كىمى دورورلار.]

-او آخشام دوشوندوم دە، اۋز-اۋزومە، «اۋلومە محكوم اولان بىر ادامىن اويناشى اولماق دان اوسانمىشىدىر، بلکہ» دئدىم.

[اصلىندە 'اويناش' سۇزجويو 'اويون يولداشى آنلامىندا' چوخ دىرلى بىر سۇزجوك دور؛ صىرف بئله كۆتو قاوامدا

قوللاندىغىنى ھئچ جور باشا دوشە بىلمىم. اۋرنك اوچون؛ ھئچ كىم اويون آرخاداشىنا 'اويناشىم' دئمز.

اويناش 'سۇزجويونون، صىرف اۋزل آلچاقلىغا قارشى ايشلكلىك دن ساواى، باشقا يئردە ايشلنمە مەسىنە قارشىم. ادامىن

ايچىندە كى اردملىيىە امك جوشقوسونو ارادان آپاير بو سۇزجوك؛ سۇزون اصیل آنلامىندا 'سۇزجوك دور' (خىردا سۇز،

آشاغىلانمىش سۇز). ھلە، بو روماندا ماری نىن نىجە سىكولار قوراملارا جاواب وئرن، اىكىلى اىلىشكى دە كىمسە يە پورچوم
يىرى بوراخمايان بىرى سى اولدوغونو بىلدىكىدن سونرا، بو سۇز جويون ايشلەمىنە ھىچ جورە يىر قالير مى سىزجە!؟]
-كىشىش اونو يوموشالتدى

[يوموشالتدى دئىيل، يوموشالتدى]

-بى سورو تاماشاچى لارىن حضور تاپماسىنى

['حضور' كىمى عرب كۆكنلى سۇزجوكلر ، توركجەنن بو قدر دوغرو اويقولانمىش بىر رومان دا يا دا توركجەچى لىيە
دېلە دىيىنيز بىر ھۇروتدە ووردورولان آدم اغىللى يىخىجى بىر يومروق دور منجە.]

-ماسون گونش آلتىندا اوزانماق اوچون، قورولوغا چىخماقدايدى

['قورولوغا' دئىيل، 'قورويا چىخماقدايدى' اولاجاقدى. بو، اونا بنزە بىر كى، دئىەسن (فلان كس «سولوغا» اوزمە يە گىتدى
يا كىمسە «ھاولىق دا» اوچور.)]